

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1411/07
13.12.2007. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Nikole Stanojevića, Mihaila Rulić, Vesne Popović i Vlaste Jovanović, članova veća, u pravnoj stvari tužioca AA, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tuženog BB, čiji je punomoćnik advokat BV, radi duga, odlučujući o reviziji tužila izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Jagodini Gž.2. br. 104/06 od 13.02.2007. godine, u sednici održanoj 13.12.2007. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužioca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Jagodini Gž.2. br.104/06 od 13.02.2007. godine.

ODBIJA SE kao neosnovan zahtev tuženog da mu se dosude troškovi odgovora na reviziju.

O b r a z l o ž e n j e

Međupresudom Opštinskog suda u Jagodini P.br.765/04 od 10.05.2006. godine u stavu prvom izreke utvrđeno je da postoji pravni osnov tužbenog zahteva tužioca AA protiv tuženog BB u ovoj pravnoj stvari, a u stavu drugom izreke navedeno je da će se o visini tužbenog zahteva i troškovima postupka odlučiti konačnom odlukom suda.

Rešavajući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv te međupresude, Okružni sud u Jagodini je presudom Gž.2. br.104/06 od 13.02.2007. godine u stavu prvom izreke preinačio navedenu međupresudu, pa je odbio tužbeni zahtev tužioca u celosti kojim je tražio da se obaveže tuženi da mu isplati na ime duga iznos od 166.617,45 eura u dinarskoj protivvrednosti sa domicilnom kamatom počev od 01.06.2002. godine pa do isplate kao neosnovan, dok je u stavu drugom izreke obavezao tužioca da tuženom isplati na ime troškova parničnog postupka iznos od 1.074.450,00 dinara u roku od 15 dana pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Protiv te presude Okružnog suda u Jagodini tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Tuženi je dostavio odgovor na reviziju.

Ispitujući pravilnost pobijane presude u smislu člana 399. ZPP Vrhovni sud je našao da revizija nije osnovana.

U provedenom postupku nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti, niti bitne povrede odredaba parničnog postupka na koje revident u reviziji ukazuje.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju tužilac je sa trećim licem VV, u toku 1994. i 1995. godine zaključio dva ugovora o zajmu deviznih sredstava (DM), a zatim je do 01.07.1996. godine zaključio još dva ugovora o zajmu uz mesečnu kamatu od 3 do 7%. Tuženi je u to vreme bio direktor banke u GG i kao njihov zajednički prijatelj vodio evidenciju o zajmu, tako što je obračunavao kamatu, isplate povraćaja zajma i ostatak duga zajmoprimca VV prema tužiocu kao zajmodavcu. Ugovarači su na dan 01.07.1996. godine potpisali pismeno koje je sačinio sam tužilac sa dinamikom otplate do tada zaključenih ugovora o zajmu u odnosu na neisplaćeni deo od strane zajmoprimca VV. To pismeno, pored ugovarača, potpisao je i tuženi i na istom je označeno da je navedeni dug pozajmljen VV.

Predmet ovog spora je dug koji potiče iz navedenih ugovora o zajmu, odnosno neisplaćeni dug po navedenom pismenu od 01.07.1996. godine.

Prvostepeni sud međupresudom utvrđuje da postoji pravni osnov tužbenog zahteva tužioca protivu tuženog, s pozivom na odredbe člana 997., 998. i 1004. Zakona o obligacionim odnosima, zaključujući da je ovde tuženi u konkretnom slučaju bio garant, tj. jemac da će VV vratiti dug tužiocu i da to posredno proizilazi iz iskaza svedoka SS, koji je pred sudom izjavio da mu je tužilac pričao da je preko ovde tuženog dao neki veliki novac nekom "kokošaru", da se to lice zove VV koga on ne poznaje i da tužiocu taj novac nije vraćen. Dalje, prvostepeni sud zaključuje da se radi o usmenom sporazumu između stranaka i svedoka VV, da bi tuženi praktično to i potvrdio na pismenu od 01.07.1996. godine koje je potpisao, pa kako svedok VV zbog prezaduženosti očigledno neće vratiti zajam, ovo potraživanje je dospelo u odnosu na tuženog kao jemca.

Drugostepeni sud nalazi da je stav i zaključak prvostepenog suda pogrešan i nepravilan jer je iz činjenica koje je utvrdio izveo nepravilan zaključak o postojanju drugih činjenica na kojima je zasnovao međupresudu. Naime, iz

činjenice da je utvrdio da je ugovor o zajmu zaključen između tužioca i svedoka VV, pogrešno je prvostepeni sud zaključio da je postojao ugovor o jemstvu između tužioca i tuženika, jer je svedok SS izjavio da je samo obavešten od strane tužioca o događajima u vezi učinjenog zajma od tužioca svedoku VV, a na tu okolnost se i sam svedok VV izjasnio navodeći izričito da je on izvršio pozajmicu, te da u konkretnom slučaju tuženi nije bio jemac već samo lice koje je tužioca i svedoka VV dovelo u vezu radi zaključenja ugovora o zajmu. Sledstveno tome, drugostepeni sud nalazi da ne postoji osnov tužbenog zahteva, te je pobijanom presudom preinačio međupresudu prvostepenog suda i odbio tužbeni zahtev u celosti kao neosnovan.

Pravilno je drugostepeni sud zaključio da prvostepeni sud nije izveo pravilan zaključak o postojanju ugovora o jemstvu između tužioca i tuženog, te je pravilno primenio materijalno pravo kada je pobijanom presudom odbio u celosti kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca.

Naime, ugovor o jemstvu definisan je odredbama člana 997. i 998. ZOO, kao formalan ugovor za čiju je punovažnost nužno da bude zaključen u pismenoj formi i za koga važe sva opšta pravila ugovornog prava, pa je bez značaja činjenica da li je među strankama postojao bilo kakav usmeni sporazum u tom smislu. U odsustvu pismenog ugovora usmeni sporazum ne može proizvoditi pravno dejstvo između ugovarača. U konkretnom slučaju između parničnih stranaka nije zaključen takav ugovor. Za ispunjenje zahteva za pismenom formom prema odredbi člana 998. ZOO dovoljno je da tekst ugovora, tj. pismeno izraženu izjavu o predmetu i osnovu (o bitnim elementima ugovora) potpiše samo ugovornik koji se tim ugovorom obavezuje shodno članu 72. ZOO. Međutim, u ovom slučaju pismeno od 01.07.1996. godine ne može da predstavlja pismenu izjavu o jemčenju u smislu člana 998. ZOO, jer iz sadržine navedenog pismena nesumnjivo proizilazi da je VV primalac duga i da je novac njemu pozajmljen, a da tuženi to pismeno nije potpisao u svojstvu jemca.

Neosnovano se u reviziji tuženog ističe da je drugostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 1. u vezi člana 369. stav 3. ZPP, jer je odlučio o žalbi tuženog bez zakazivanja rasprave. Ovo sa razloga što je drugostepeni sud pobijanom presudom preinačio međupresudu prvostepenog suda na osnovu člana 380. stav 1. tačka 3. ZPP, u kom slučaju nije u obavezi da prilikom odlučivanja o žalbi zakazuje raspravu shodno članu 369. stav 3. ZPP.

Neosnovani su i revizijski navodi da je drugostepeni sud preinačenjem prvostepene presude prekoračio granice ispitivanja te presude time što je kao prvostepeni sud odlučivao o delu tužbenog zahteva o kojem ni prvostepeni sud nije odlučivao u svojoj međupresudi (visina tužbenog zahteva i troškovi spora). Prvostepeni sud u smislu člana 335. ZPP donosi međupresudu kad to smatra za celishodno i odlučuje samo o osnovu tužbenog zahteva. Ovakva sudska odluka je umesna kad se očekuje da će raspravljanje o iznosu biti dugo i skupo, a prvostepeni sud nije sasvim uveren u pravilnost svog stava. U takvoj parnici se međupresudom izbegava raspravljanje o iznosu, baš zbog činjenice što povodom žalbe protiv međupresude viši sud, suprotno nižem, može da nađe da je tužbeni zahtev neosnovan i da ga odbije svojom presudom u celosti, kao što je ovde slučaj. Međupresudi iz člana 335. ZPP nema mesta kada prvostepeni sud nađe da zahtev u osnovu ne postoji, jer onda o tome neće odlučivati međupresudom, već će presudom odbiti zahtev u celini. Sledom iznetog, drugostepeni sud donošenjem pobijane presude nije učinio bitnu povredu parničnog postupka na koju se revident poziva.

Ostalim revizijskim navodima ukazuje se na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, zbog čega se revizija ne može izjaviti, shodno članu 398. stav 2. ZPP.

Na osnovu navedenog, Vrhovni sud je primenom člana 405. stav 1. ZPP odlučio kao u stavu prvom izreke ove presude.

Zahtev tuženog da mu se dosude troškovi odgovora na reviziju je odbijen kao neosnovan s obzirom da po oceni ovog suda takvi troškovi nisu bili potrebni radi vođenja ove parnice, primenom člana 161. stav 1. u vezi člana 150. ZPP.

Predsednik veća – sudija,

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost opravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

NN